МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ім. В.Г.КОРОЛЕНКА

ХРОНІКА ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ім. В.Г.Короленка

Інформаційний бюлетень
2005 р. Вип. 3(27)

Харків ХДНБ 2005

ББК 4734 (4Укр) 751.152я5
УДК 020
Х94

Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г.Короленка: Інформ. бюл. 2005. Вип. 3(27) / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад.: О.П.Кунич, А.М.Перепеча. – Х., 2005. – 19 с.

Видання висвітлює події, що відбулися у ХДНБ ім. В.Г.Короленка впродовж липня-вересня 2005 р.

Укладачі: Олена Петрівна Кунич
Алла Михайлівна Перепеча

ПЕРЕДМОВА

Бюлетень висвітлює основні події, що відбулися в інформаційній, науковій, культурно-просвітницькій та інших сферах діяльності ХДНБ ім. В.Г.Короленка в липні-вересні 2005 р.

Подано відомості про видавничу продукцію бібліотеки, статті співпрацівників, опубліковані у різних виданнях впродовж III кварталу поточного року.

Укладачі висловлюють подяку працівникам структурних підрозділів бібліотеки за сприяння у підготовці бюлетеня.

Довідки та пропозиції стосовно видання просимо надсилати на адресу:

61003, Харків, ДСП, пров. Короленка, 18
ХДНБ ім. В.Г.Короленка, науково-методичний відділ.

Тел.: (0572) 731-32-27
Факс: (0572) 23-01-01
E-mail: nmo @ korolenko. org. ua.

Більш оперативну інформацію про поточні події життєдіяльності бібліотеки, що відбулися чи стануться незабаром, можна отримати на Web - сайті за адресою: http / korolenko. kharkov. com.

І ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. В.Г.КОРОЛЕНКА: ПОДІЇ, ФАКТИ, КОМЕНТАРІ (липень-вересень)

ЛИПЕНЬ

1 липня. У залі нових надходжень відкрилася виставка живопису **"Грані"** харківського художника О.Золотарьова.

5 липня. У Німецькому читальному залі відкрилася виставка: **"Chronik des deu tschen Films"** (Хроніка німецького кінематографа).

6 липня. На засіданні секції вченої ради з питань формування фондів обговорювалося питання **"Про перерозподіл обов'язкового примірника періодичних видань за фондами структурних підрозділів"**, а також проект нової редакції "Положення про систему фондів ХДНБ ім. В.Г.Короленка". Доповідала зав. відділом комплектування фондів А.В.Філатова.

• Відбулося чергове засідання Американського клубу за темою: **"Ідіоми англійської мови: спортивна тематика".**

• На замовлення СКБ "Укрелектромаш" патентним повіреним Є.С.Стогнієм була прочитана лекція на тему **"Комерціалізація інтелектуальної власності".**

7 липня. Відділ технічної літератури організував для фахівців інституту патології хребта та суглобів день інформації за темою: **"Високоефективні ортопедичні засоби реабілітації післяопераційних хворих".**

11 липня. Відкрилася тематична виставка **"Історія біології: від алхімії до генетики",** організована відділом масової роботи. Експонувалися наукові праці видатних дослідників живої природи Одо із Мена, К.Ліннея, Ч.Дарвіна, Г.Менделя, Ф.Жакоба та інших.

13 липня. Відбулося засідання ради зав. відділами при директорові. Розглядалися підсумки роботи комісії з вивчення питання "Удосконалення технології обробки документів у ХДНБ ім. В.Г.Короленка". Доповідав голова комісії О.Б.Стогній, головний бібліотекар науково-методичного відділу.

• Цього ж дня проходило чергове засідання Американського клубу за темою **"Гендерні відмінності шлюбних відносин".**

20 липня. У читальному залі бібліотекознавства оформлено книжкові виставки, присвячені **65-річчю від дня заснування Львівської наукової бібліотеки ім. В.Стефаника та 30-річчю Державної наукової бібліотеки України для юнацтва.**

25 липня. В Австрійській бібліотеці відкрилася тематична виставка **"Мистецтво жити та пізнавати життя",** організована до 100-річчя від дня народження видатного письменника Еліаса Канетті.

26 липня. "Сознательно о бессознательном" тематична виставка з такою назвою відкрилася у читальному залі. Вона

присвячена 130-річчю від дня народження швейцарського психолога К.Юнга, організована відділом масової роботи.

29 липня. У читальному залі бібліотекознавства науково-методичного відділу відкрилася книжкова виставка **"Інноваційні напрямки розвитку інформаційного обслуговування користувачів".**

СЕРПЕНЬ

3 серпня. Відділ технічної літератури організував для фахівців Науково-дослідного інституту протезування день інформації на тему **"Сучасні засоби протезування".** Було представлено 159 документів, що висвітлювали здобутки винахідників галузі.

4 серпня. У читальному залі інформаційно-бібліографічного відділу організовано книжкову виставку довідкових посібників за темою **"Декоративне квітництво".**

17 серпня. Відбулося чергове засідання Американського клубу за темою **"Сучасна американська поезія".**

18 серпня. Відкрилась тематична виставка **"Україна в світовому цивілізаційному процесі",** присвячена Дню незалежності України. Представлені документи були систематизовані за такими розділами: українська державність як закономірний вияв історії; новітні цивілізаційні процеси та основні напрями переорієнтації української політики; Україна в світовому геополітичному просторі; стратегічний курс – інтеграція в Європу; інноваційний розвиток за умов світової глобалізації.

20 серпня. З нагоди Дня незалежності України у залі нових надходжень було організовано трибуну вченого **"Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні"** за участю В.Д.Гончаренка, д-ра іст. наук, викладача Харківської національної юридичної академії ім. Я.Мудрого.

21 серпня. Відбулися філософські читання **"Духовність: сфера сутності чи існування людини",** організовані відділом масової роботи.

22 серпня. На прохання інженерно-технічних працівників Харківського машинобудівного заводу "ФЕД" патентним повіреним Є.С.Стогнієм була прочитана лекція **"Значення комерціалізації винаходів в економічному розвитку підприємств".**

25 серпня. У залі нових надходжень відбулася презентація нового видання унікальної праці Г.Лукомського **"Старовинні садиби Харківської губернії".** Воно побачило світ за сприяння Харківського приватного музею міської садиби і було представлене його працівниками А.Парамоновим і С.Голотою.

26 серпня. У великому читальному залі розпочала роботу книжкова виставка **"Від ікони до авангарду: шедеври світового живопису",** організована відділом масової роботи. Представлена література висвітлювала багатовікову історію розвитку живопису.

27 серпня. У читальному залі бібліотекознавства оформлено книжкову виставку **"Бібліотечні ресурси мережі Інтернет".**

ВЕРЕСЕНЬ

3 вересня. У відділі україніки відкрилася виставка **"Велетень драматургії та театру: до 160-річчя від дня народження І.Карпенка-Карого".**

6 вересня. Для фахівців Харківської медичної академії післядипломної освіти співпрацівники відділу технічної літератури організували день інформації на тему **"Сучасні діагностичні прилади медичного обстеження хворих".**

7 вересня. Відбулося чергове засідання Американського клубу за темою **"Американський сленг".**

• УНімецькому читальному залі відкрилася виставка **"Presse aus dem Deutschen Zesesaal"** (Періодична преса в Німеччині).

8 вересня. Розпочала роботу книжкова виставка **"Західне мистецтво XX сторіччя: образи часу",** організована відділом масової роботи.

12 вересня. У відділі україніки відкрилася книжкова виставка **"Життя віддаю слову",** присвячена 170-річчю з дня народження видатного українського мовознавця, фольклориста і літературознавця Олександра Опанасовича Потебні.

На виставці експонувалися прижиттєві видання праць ученого, журнали 20-х рр. минулого століття. Користувачі

ХДНБ мали можливість ознайомитися з дослідженнями радянських вчених, присвячених О.О.Потебні, а також науковими розвідками наших сучасників.

14 вересня. Відділ масової роботи організував зустріч за "круглим столом" на тему **"Національні меншини: асиміляція чи інтеграція?** за участю представників облдержадміністрації та керівників національно-культурних товариств Харкова.

15 вересня. У відділі технічної літератури пройшов черговий день патентознавця. За участю патентного повіреного Є.С.Стогнія, співробітника відділу, обговорювалися новації у патентному законодавстві України, зокрема Закон України **"Про приєднання України до Договору про патентне право"** (від 28.04.05), складові Договору, який уніфікує та спрощує процедуру патентування винаходів у країнах, що приєдналися до нього, а також зміни до Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель. За традицією фахівцям був представлений огляд нових надходжень до фонду відділу.

16 вересня. Відбулося засідання секції вченої ради з питань інформатизації. Про стан інформатизації бібліотеки та поточні завдання доповідала заст. директора, голова секції Н.М.Кучерява. Про роботу регіонального інформаційного центру, створеного в бібліотеці за підтримки МФ **"Відродження"**, доповідала зав. відділом україніки Н.І.Полянська.

• У великому читальному залі відкрилася книжкова виставка **"Рок музика як фактор розвитку культури другої половини ХХ століття".** Були представлені публікації зарубіжних та вітчизняних музикознавців про творчість культових рок-груп та окремих виконавців.

17–24 вересня. Відділ технічної літератури проводив тематичні екскурсії для студентів Національного технічного університету "ХПІ". Екскурсанти були ознайомлені з вторинною документацією фонду відділу, з правилами користування ДПА до Міжнародної патентної класифікації, використали надану можливість самостійного пошуку патентних документів за бібліографічними даними , тощо.

18 вересня. У Харківському художньому музеї відбувся вечір пам'яті О.Меня, на якому виступила бібліотекар відділу рідкісних видань і рукописів С.Б.Шоломова з повідомленням про Міжнародну конференцію у Москві **"О.Мень – пастир на рубежі століть. Через 15 років після загибелі"**. Була організована виставка-перегляд "Нові надходження до меморіального фонду О.Меня у ХДНБ ім. В.Г.Короленка"

19 вересня. З нагоди Дня винахідника і раціоналізатора у відділі технічної літератури оформлено тематичну виставку **"Проблеми охорони інтелектуальної власності в Україні"**.

20 вересня. На секції вченої ради з питань наукового управління і бібліотечних технологій розглядалося питання удосконалення планово-звітної документації структурних підрозділів бібліотеки. Доповідала Л.Р.Галюк, головний бібліотекар науково-методичного відділу. Обговорено нову редакцію структури річного плану-звіту відділів ХДНБ.

21 вересня. Відбулася зустріч з Інгою Вьорляйн, співробітницею Спілки побратимства міст Харків-Нюрнберг, організована Гете-Інститутом Інтер Націонес у Києві та Німецьким читальним залом у Харкові. Під час зустрічі відбулася дискусія на тему "Урядова криза в Німеччині – вибори 2005", у якій взяли участь викладачі та студенти ХНУ ім.В.Каразіна. Пані Вьорляйн охарактеризувала сучасне політи-

чне становище в країні і відповіла на численні запитання присутніх.

• Працівники відділу технічної літератури взяли участь у науково-практичній конференції **"Проблеми інноваційної діяльності в Харківській області",** присвяченій Дню винахідника і раціоналізатора. Вона проходила в Будинку науки і техніки за підтримки Головного управління освіти і науки, управління промисловості, транспорту і зв'язку Харківської обласної державної адміністрації, Харківської обласної ради товариства винахідників і раціоналізаторів, а також ХЦНТІ. Зав. відділом В.Г.Прохорова виступила з доповіддю на тему "Система патентно-інформаційного забезпечення інноваційної діяльності фондами ХДНБ ім. В.Г.Короленка". Була також організована тематична виставка під назвою "Інформаційне забезпечення інноваційної та винахідницької діяльності". Харківська обласна рада винахідників і раціоналізаторів у зв'язку зі святкуванням Дня винахідника і раціоналізатора за активну участь в інноваційному процесі в Харківському регіоні нагородила відділ технічної літератури почесною грамотою.

23 вересня. У Чичибабін-центрі відбувся вечір пам'яті О.Меня з нагоди 15-річчя від дня його загибелі, на якому виступила бібліотекар С.Б.Шоломова з повідомленням на тему **"Харківська хроніка: За матеріалами меморіального фонду О.Меня у ХДНБ".**

24 вересня. Для студентів Харківського педагогічного університету в інформаційно-бібліографічному відділі зав. сектором О.В.Івакіною прочитано лекцію **"Електронні ресурси ІБВ: Загальна характеристика, пошукові можливості".**

27 вересня. У великому читальному залі відділом україніки організовано перегляд літератури на тему **"Перший в Україні техноло-гічний інститут: До 120-річчя НТУ "ХПІ".** Заснований у 1885 р. як Харківський практичний технологічний інститут, найстаріший технічний вуз лівобережної України, Харківський політехнічний інститут став невід'ємною частиною науково-технічного, інтелектуального та культурного життя України. Читачі мали змогу ознайомитися з літературою про історію та розвиток одного з провідних навчально-наукових центрів України, здобутки харківських політехніків у проектуванні найкращого у Другій світовій війні танку Т-34, магістральних тепловозів, найпотужніших турбоагрегатів та інших конструк-торсько-технологічних розробок.

28 вересня. З нагоди Всеукраїнського дня бібліотек у читальному залі бібліотекознавства відкрилася виставка-перегляд літератури **"Бібліотеки Харківщини: тенденції розвитку і нові можливості".**

• Цього дня розпочала роботу виставка **"Проблеми розвитку сучасного суспільства: інформація, культура, інновації, екологія",** організована відділом масової роботи. Представлена література висвітлювала важливі питання розвитку сучасного суспільства у взаємозв'язку і взаємовпливі, розкривала сутність модернізації соціокультурної сфери, зміст екологізації суспільного відтворення, шляхи та механізми її здійснення. Окремий стенд присвячено інноваційній моделі розвитку економіки України.

29 вересня. Співробітники Н.М.Кучерява, В.В.Мірошникова, Н.К.Фірсова та О.П.Кунич взяли участь у чаті з нагоди Всеукраїнського дня бібліотек, проведеного за підтримки Української бібліотечної асоціації та центрів ІАТР в Україні. На

запитання з актуальних проблем бібліотечної діяльності відповідали представники Міністерства культури і туризму України, Національної парламентської бібліотеки та інші.

• У читально-експозиційному залі відділу рідкісних видань і рукописів відкрито книжкову виставку **"Прижиттєві та рідкісні видання О.О.Потебні",** присвячену 170-річчю від дня народження видатного вченого. Експонувалося 26 видань, у т.ч. книги з автографами, серед яких примірник з дарчим написом О.О.Потебні Харківській громадській бібліотеці, книги з його особистої бібліотеки та рідкісні посмертні видання.

30 вересня. Відбулися краєзнавчі читання **"Харківські поети розстріляного відродження: До 120-річчя від дня народження В.Свідзинського".** У повідомленнях канд. філол. наук Р.В.Мельникова та краєзнавця Г.П.Столярової наголошувалося, що В.Свідзинський – поет-символіст, майстер мініатюрної ліричної форми, перекладач, жив у Харкові з 1925 року, працював коректором у журналі **"Червоний шлях",** загинув під час евакуації з Харкова восени 1941 р. Рідко хто з його сучасників, як було відзначено, маючи таке інтенсивне внутрішнє творче життя, так мало друкувався. Творчість поета, доля якого оповита легендою, чекає ґрунтовного дослідження, підсумовувалося на читаннях.

• Співробітники відділу рідкісних видань і рукописів взяли участь у IX Слобожанських читаннях. Бібліотекар В.Г.Биков виступив з доповіддю "**В.Г.Колокольцов – земський діяч Вовчанського повіту"** про видатного земляка, комісара Тимчасового уряду Вовчанського повіту в 1917 р., міністра уряду гетьмана П.Скоропадського в 1918 р. Бібліотекар С.Б.Шоломова організувала "круглий стіл" **"Історія харківського священства (кінець XIX ст. – 1917 р.).**

2 ВИДАВНИЧА ПРОДУКЦІЯ ХДНБ ім. В.Г.КОРОЛЕНКА

2.1. Видання, підготовлені співпрацівниками

Видатний український бібліотекознавець Б.О.Борович (1883–1938): Зб. матеріалів /Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад.: А.О.Черевко, Т.Л.Кульшицька. – Х., 2005. – 90 ч.

Збірник містить матеріали, що відображають життєвий і творчий шлях бібліотекознавця, бібліографа, книгознавця та видавця Б.О.Боровича.

Україна в процесах Європейської інтеграції: Кат. вист. /Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад.: Е.І.Романова, О.М.Хрістіян, Є.В.Мохначева-Алімова, Н.В.Лубенська. – Х., 2005. – 98 с.

Каталог містить бібліографічні описи книг і статей за 1991–2005 рр. з питань європейської інтеграції, стосунків України з ЄС, міждержавного співробітництва.

Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г.Короленка: Інформ. бюл. 2005. Вип. 1(25) /Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад.: О.П.Кунич, А.М.Перепеча. – Х., 2005. – 28 с.

Видання висвітлює найбільш вагомі події, що відбулися у бібліотеці впродовж січня-березня 2005 р.

Лосиевский И.Я. Встречи с Петраркой: Из наблюдений над интертекстом в чичибабинской лирике. – Х.: Курсор, 2005. – 150 с.

Монографія присвячена петрарківському інтертекстові у ліриці видатного російського поета Бориса Чичибабіна (1923–1994), розглянутих у контексті європейських поетичних традицій XIV–XX ст.

2.2 Статті співпрацівників

Ковальчук Г. Науково-методична діяльність публічних бібліотек Східної України в нових соціокультурних умовах //Вісн. Кн. палати. – 2005. – № 7. – С.14–16.

Аналіз науково-методичної діяльності Донецької, Дніпропетровської, Полтавської, Луганської, Сумської та Харківської обласних універсальних наукових бібліотек.

Шоломова С.Б. "Все, что духовно, то нетленно": Об одном автографе Павла Флоренского // Мир библиографии. – 2005. – № 3. – С.50–54.

У відділі рідкісних видань і рукописів ХДНБ ім. В.Г.Короленка виявлено книгу власноручно підписану священиком П.О.Флоренським (1882–1937 рр.), релігійним філософом, ученим-богословом.

3 БІБЛІОТЕКА НА СТОРІНКАХ ВИДАНЬ

До історії міста Харкова: Будівництво, промисловість, наука. Наук.-довід. вид. – Х.: СПД ФО Яковлева Г.Г., 2004. – 96 с.

Опис проекту книгосховища ХДНБ ім. В.Г.Короленка, розробленого О.М.Бекетовим, відомості про його зберігання у Центральному державному науково-технічному архіві України.

Жук В. Бібліографічне відображення розвитку бібліотекознавства в Україні //Вісн. Кн. палати. – 2005. – № 6. – С.12.

Про бібліографічний покажчик "Бібліотекознавство України (1996–2000 рр.)" підготовлений співробітниками ХДНБ ім. В.Г.Короленка спільно з Національною парламентською бібліотекою України.

Каталог объединенных сведений о документах академика архитектуры А.Н.Бекетова в составе фондов государственных архивов, музеев, учреждений Украины, семейном архиве Бекетовых. 1885–1941 гг. / Центр. гос. науч.-техн. архив Украины; Сост. Е.В.Балышева. – Х., 2002. – 86 с.: [Дані про бібліотеку на с.27].

Про проектну документацію будівель Громадської бібліотеки в Харкові, що зберігаються в Державному НДІ теорії, історії архітектури та містобудівництва в Києві та Харківському інституті комунального будівництва.

Кононученко Л. Вплив комп'ютерних технологій на інформаційні потреби користувачів бібліотек України (На прикладі ОУНБ України) // Вісн. Кн. палати. – 2005. – № 2. – С.37–38.

Авторка, пошукач ХНУКіМ, відзначає активність фахівців ХДНБ у дослідженні проблеми автоматизації на регіональному та локальному рівнях [1]

Краєзнавці України (сучасні дослідники рідного краю). Довідник. Т.І. – К. – Кам'янець-Подільський, 2003. – 270 с.

Подано короткі біографічні дані про працівників ХДНБ – почесних членів Всеукраїнської спілки краєзнавців – В.О.Ярошик, Т.Г.Шерстюк, Г.М.Каширіну.

Культурна спадщина Слобожанщини: Довідник. 1999–2005. – Х.: Курсор, 2005. – 65 с.

---

[1] У цьому виданні тему регіонального дослідження ХДНБ у бібліотеках Сходу України помилково представлено як "Вивчення стану інформатизації публічних бібліотек Східної Галичини"

Подано огляд та аналіз матеріалів конференцій "Слобожанські читання", у т.ч. публікації працівників ХДНБ.

Логвиненко Л. Людина, яка змінила нашу мову: О.О.Потебня // Слобід. край. – 2005. – 22 верес.

Про книжкову виставку у відділі україніки.

Міжнародна наукова конференція "Слобожанські читання" у відновленні історичної пам"яті та збереженні культурного надбання. – Х., 2005. – 23 с.

Висвітлюється краєзнавча робота в Харкові, зокрема діяльність відділів ХДНБ ім. В.Г.Короленка – україніки та рідкісних видань і рукописів.

Нарыжная Л. Окружающая среда – враг № 1? // Слобода. – 2005. – 17 мая.

Про круглий стіл "Научный потенциал в обеспечении здоровья населения", проведений у бібліотеці.

Соляник А.А. Система документопостачання бібліотечних фондів: закономірності розвитку. Монографія. – Х.: ХДАК. – 230 с.

Подано окремі факти з історії документопостачання ХДНБ.

Танатар Н. Українські бібліотеки у дзеркалі газетних публікацій 2003 року – року культури в Україні // Бібл. планета. – 2004. – № 4. – С.17–22.

Про відкриття Інтернет-центру в ХДНБ.

Щитова К. Евангелие 1569 года студенты променяли на пару джинсов // Комсомол. правда в Украине. – 2005. – 30 сент. – 6 окт.

Про відділ рідкісних видань і рукописів ХДНБ ім. В.Г.Короленка.

З М І С Т

Виробничо-практичне видання

Хроніка
Харківської державної наукової бібліотеки
ім. В.Г.Короленка

Інформаційний бюлетень
2005 р. Вип. 3 (27)

Відповідальний за випуск Л.П.Незнамова,
засл. працівник культури України

Редактор С.М.Миценко

Підписано до друку Формат паперу 60Х84 1/16 1,0 друк. арк. 0,9 обл. вид. арк. Папір для множ. апаратів. Тираж 35 прим. Замовлення

Ксерокс ХДНБ ім. В.Г.Короленка. 61003, Харків-3, пров. Короленка, 18.